

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М.БЕКЕТОВА**

Кафедра менеджменту та маркетингу у міському господарстві

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету Менеджмент
Менеджменту
(Писаревський І.М.)
“ 06 ” 11 2014 року
М.П.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПП 1.2.2 МЕНЕДЖМЕНТ І АДМІНІСТРУВАННЯ
(МЕНЕДЖМЕНТ)**

галузь знань 0306 «Менеджмент і адміністрування»
(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок 6.030601 «Менеджмент»
(шифр і назва напрямку підготовки)

фахові спрямування: Менеджмент організацій міського господарства
Логістика
Менеджмент проектної діяльності
Менеджмент готельного, курортного та туристичного сервісу
Менеджмент міжнародного туризму

Факультет Менеджменту

2014-2015 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Робоча програма навчальної дисципліни «**Менеджмент і адміністрування (Менеджмент)**» для студентів усіх форм навчання напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент»

Розробник: к.е.н. доц. Шевченко В.С.

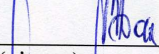
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту та маркетингу у міському господарстві

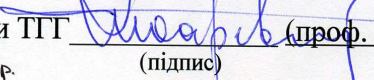
Протокол від. "29" серпня 2014 року № 1

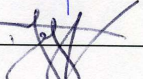
Завідувач кафедри МММГ (проф. М.М. Новікова)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено випусковими кафедрами: МММГ, ТСЛ, УПМГіС, ТТГ

Завідувач випускової кафедри МММГ (проф. М.М. Новікова)
протокол № 1 від 29 серпня 2014 р. (підпис) (прізвище та ініціали)

Завідувач випускової кафедри ТСЛ (проф. В.К. Доля)
протокол № 1 від 29 серпня 2014 р. (підпис) (прізвище та ініціали)

Завідувач випускової кафедри ТТГ (проф. І. М. Писаревський)
протокол № 1 від 28 серпня 2014 р. (підпис) (прізвище та ініціали)

Завідувач випускової кафедри УПМГіС (проф. І.В. Чумаченко)
протокол № 2 від 12 вересня 2014 р. (підпис) (прізвище та ініціали)

"29" серпня 2014 року

Програма відповідає формі Робочої програми навчальної дисципліни, що затверджена Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ (Чигоресенко І.М.) "6" листопада 2014 р.

© Шевченко В.С., 2014 рік
© ХНУМГ, 2014 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Нормативна	Рік (роки) підготовки	
		1-й	2-й
		Семестр(и)	
		2-й	3-й
Загальна кількість годин – 180	Галузь знань 0306 Менеджмент і адміністрування Напрямок підготовки: 6.030601 Менеджмент	Лекції:	
		36 год.	8 год
Модулів – 2		Практичні, семінарські*:	
		36 год.	8 год.
Змістових модулів (ЗМ) – 3		Лабораторні:	
		-	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6	Фахове спрямування: МОМГ, ЛОГІС, МГКТС, ММТ, МПД Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Самостійна робота:	
		108 год.	164 год.
		Індивідуальні завдання:	
		-	-
Індивідуальне (науково-дослідне) завдання (ІЗ)		Вид контролю:	
		диф. залік	диф. залік

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 0,76
для заочної форми навчання – 0,1

Відомості про курсову роботу

Обсяг, кредити ЄКТС/години	Семестр навчання	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
1/36	2	3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування у майбутніх менеджерів сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі менеджменту, формування розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень.

Завдання :

- одержання теоретичних знань з основних питань менеджменту;
- набуття навичок застосування отриманих теоретичних знань на практиці

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні поняття і категорії менеджменту та управління;
- принципи та функції менеджменту;
- систему методів управління;
- зміст процесів та технології управління;
- основи планування, здійснення мотивування та контролювання;
- організацію взаємодії та повноважень;
- методи прийняття рішень у менеджменті;
- способи інформаційного забезпечення процесу управління;
- сутність керівництва та лідерства, стилів управління;
- особливості етики і відповідальності у менеджменті;
- ефективність управління.

вміти :

- з'ясовувати причинно-наслідкові зв'язки в організаціях;
- аналізувати й узагальнювати матеріал у певній системі;
- порівнювати факти на основі здобутих з різних джерел знань;
- структурувати завдання відповідно до чисельності та кваліфікації виконавців.
- визначати послідовність робіт, розраховувати термін їх виконання;
- робити вагомий внесок в гармонізацію людських відносин;
- налагоджувати ефективні комунікації у процесі управління;
- розробляти технології з прийняття та реалізації управлінських рішень;
- з урахуванням ділових та особистих рис добирати виконавців, розподіляти завдання;
- здійснювати делегування;
- визначати та оцінювати ефективність менеджменту.

мати компетентності:

- здатність працювати з інформацією, у тому числі в глобальних комп'ютерних мережах;
- уміння обґрунтовувати управлінські рішення та спроможність забезпечувати їх правомочність;
- здатність здійснювати комунікаційну діяльність;
- уміння працювати у колективі та команді;

- здатність працювати самостійно і автономно;
- здатність займати активну життєву позицію та розвивати лідерські якості;
- здатність виконувати професійну діяльність у відповідності до стандартів якості;
- здатність формувати нові ідеї (креативність);
- адміністрування процесу набору, відбору, розвитку та стимулювання (мотивації) персоналу.

3. Програма навчальної дисципліни

(змістові модулі, теми, навчальні елементи)

МОДУЛЬ 1. МЕНЕДЖМЕНТ І АДМІНІСТРУВАННЯ (МЕНЕДЖМЕНТ)

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи менеджменту

Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту

Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. Система відносин в організації як предмет вивчення менеджменту. Менеджмент як система наукових знань. Менеджмент як мистецтво управління.

Методи досліджень: діалектичний, конкретно-історичний, системний підхід; моделювання: вербальне, фізичне, аналогове, математичне; науковий, експертний, соціологічні методи: анкетування, інтерв'ювання, тестування.

Тема 2. Історія розвитку менеджменту

Передумови виникнення науки управління. Існуючі парадигми менеджменту. Класичні та неокласичні теорії менеджменту.

Особливості формування сучасної моделі менеджменту в Україні.

Тема 3. Закони, закономірності та принципи менеджменту

Характеристика інтегрованих підходів до управління: процесний підхід; системний підхід; ситуаційний підхід. Закони і закономірності менеджменту.

Сутність, природа та роль принципів менеджменту в досягненні мети організації. Класифікація принципів менеджменту. Взаємозв'язок між принципами менеджменту.

Змістовий модуль 2. Функції та процеси менеджменту

Тема 4. Функції та методи менеджменту

Поняття функцій менеджменту. Функції менеджменту як види управлінської діяльності. Особливості формування функцій менеджменту. Класифікація і характеристика функцій менеджменту. Загальні (основні), конкретні (спеціальні) функції менеджменту. Динамічний взаємозв'язок конкретних і загальних функцій. Механізм реалізації конкретних функцій менеджменту на засадах використання загальних.

Сутність та класифікація методів менеджменту. Методи менеджменту як сукупність способів впливу керуючої системи управління на керовану. Методи менеджменту як результат виконання функцій менеджменту. Економічні методи менеджменту. Адміністративні методи менеджменту. Соціально-психологічні методи менеджменту. Механізм взаємодії методів, принципів та функцій менеджменту.

Тема 5. Процес управління

Процес управління як сукупність взаємопов'язаних і взаємодіючих функцій, методів, управлінських рішень та інших категорій менеджменту. Мета управлінського процесу, його учасники, предмет, засоби здійснення. Управлінський цикл. Управлінські процедури: цілевизначення, інформаційне забезпечення, аналітична діяльність, вибір варіанту дій, реалізація рішення, зворотний зв'язок. Особливості процесу управління: безперервність, рівномірність, циклічність, послідовність, надійність.

Управлінське рішення як результат управлінської діяльності. Класифікація управлінських рішень. Умови прийняття управлінських рішень. Фактори, що впливають на процес прийняття управлінських рішень. Моделі прийняття управлінських рішень. Взаємозалежність рішень. Підходи до прийняття рішень. Різновиди технологій прийняття рішень. Якість управлінських рішень.

Класифікація методів обґрунтування та прийняття управлінських рішень.

Тема 6. Планування як загальна функція менеджменту

Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їхній взаємозв'язок. Основні елементи системи планування. Етапи процесу планування. Політика, правила процедури.

Класифікація цілей організації. Процес постановки цілей.

Тема 7. Організування як загальна функція менеджменту

Сутність функції організування та її місце в системі управління. Поняття та складові організаційної діяльності.

Повноваження, обов'язки, відповідальність. Процес делегування повноважень і відповідальності. Типи повноважень: лінійні, функціональні. Вертикальна та горизонтальна структуризація управління. Скалярний процес. Вертикальна координація: прямий контроль, стандартизація. Горизонтальна координація: взаємні комунікації, тимчасові робочі групи, комісії. Департаменталізація. Взаємодія структур організації.

Тема 8. Мотивування як загальна функція менеджменту

Значення людського фактора в управлінні організацією. Психологічні та фізіологічні особливості працівника. Поняття мотивування. Принципи врахування інтересів у мотивації. Взаємозв'язок потреб, спонукань, цілей і винагород працівника в процесі мотивування. Теорії і моделі процесів мотивування: змістовний і процесний підходи. Зіставлення теорій мотивування. Засоби мотиваційного впливу. Стимулювання праці: цілі, принципи, види, форми.

Тема 9. Контролювання як загальна функція менеджменту

Поняття контролювання та його місце в системі управління. Принципи і цілі функції контролювання. Етапи процесу контролювання: формування стандартів вимірювання, порівняння фактичного виконання зі стандартами, оцінка та регулювання. Модель процесу контролювання. Процес контролювання. Зворотний зв'язок під час контролю. Види управлінського контролювання.

Тема 10. Регулювання як загальна функція менеджменту

Поняття регулювання та його місце в системі управління. Види регулювання. Етапи процесу регулювання.

Змістовий модуль 3. Лідерство, комунікації, контроль та ефективність управління

Тема 11. Інформація і комунікації в менеджменті

Інформація, її види та роль в менеджменті. Носії інформації. Класифікація інформації. Вимоги, що висуваються до інформації.

Поняття і характеристика комунікацій. Різновиди «внутрішніх» та «зовнішніх» комунікацій. Перешкоди в комунікаціях. Зворотний зв'язок в процесі комунікації. Засоби комунікацій, їх переваги та недоліки.

Комунікаційний процес, елементи та етапи процесу. Моделі комунікаційного процесу. Організація комунікаційного процесу. Комунікаційні перевантаження.

Тема 12. Керівництво та лідерство

Поняття та загальна характеристика керівництва. Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту. Основні фактори та визначальні аспекти керівництва. Основи керівництва: вплив, лідерство, влада. Адаптивне керівництво. Влада як елемент примушення. Форми впливу та влади. Теорії лідерства. Типологія лідерів. Поняття стилю керування та континууму стилів керування. Характеристика та класифікація стилів керування. Фактори та передумови формування стилів керівництва. Критерії оцінки стилю менеджера. Загальна характеристика моделі сучасного менеджера.

Тема 13. Ефективність менеджменту

Видова класифікація ефективності організації: індивідуальна, групова, загально-організаційна. Особливості оцінки різновидів ефективності.

Концепції визначення ефективності менеджменту в організації. Підходи до оцінки ефективності менеджменту в організації. Економічна, організаційна та соціальна ефективність менеджменту. Системи показників економічної, організаційної та соціальної ефективності менеджменту, їх склад і методи визначення.

Напрями підвищення ефективності управління організацією.

Сутність та різновиди відповідальності та етики у менеджменті.

Соціальна відповідальність як добровільна реакція на соціальні проблеми суспільства з боку організації. Сутність та значення соціальної поведінки менеджменту.

Культура менеджменту.

МОДУЛЬ 2. КУРСОВА РОБОТА «МЕНЕДЖМЕНТ»

Розділ 1. Теоретичний.

Розділ 2. Аналітичний.

Розділ 3. Практичний.

4. Структура навчальної дисципліни (денна форма навчання)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Σ	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1. Менеджмент і адміністрування (Менеджмент) (2-й семестр)						
ЗМ 1. Теоретичні основи менеджменту						
Тема 1.	10	2	2	-	-	6
Тема 2.	8	2	2	-	-	4
Тема 3.	12	2	2	-	-	8
Разом за ЗМ 1	30	6	6			18
ЗМ 2. Функції та процеси менеджменту						
Тема 4.	14	4	2	-	-	8
Тема 5.	16	4	4	-	-	8
Тема 6.	12	2	2			8
Тема 7.	14	2	2			10
Тема 8.	16	2	4	-	-	10
Тема 9.	14	2	2			10
Тема 10.	14	2	2	-	-	10
Разом за ЗМ 2	100	18	18			64
ЗМ 3. Лідерство, комунікації, контроль та ефективність управління						
Тема 11.	16	4	4	-	-	8
Тема 12.	16	4	4	-	-	8
Тема 13.	18	4	4	-	-	10
Разом за ЗМ 3.	50	12	12	-	-	26
Разом за модулем 1	180	36	36			108
МОДУЛЬ 2. Курсова робота «Менеджмент» (2-й семестр)						
Розділ 1. Теоретичний	8		4			4
Розділ 2. Аналітичний	12		6			6
Розділ 3. Практичний	16		8			8
Разом за модулем 2.	36		18			18

(заочна форма навчання)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Σ	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1. Менеджмент і адміністрування (Менеджмент) (2-й семестр)						
ЗМ 1. Теоретичні основи менеджменту						
Тема 1.	12	2	2	-	-	12
Тема 2.	14			-	-	12
Тема 3.	14			-	-	12
Разом за ЗМ 1	40	2	2	-	-	36
ЗМ 2. Функції та процеси менеджменту						
Тема 4.	14	2	2	-	-	14
Тема 5.	14			-	-	12

Тема 6.	15			-	-	13
Продовження таблиці						
1	2	3	4	5	6	7
Тема 7.	15	2	2	-	-	13
Тема 8.	13			-	-	13
Тема 9.	13			-	-	13
Тема 10.	15			-	-	13
Разом за ЗМ 2	99	4	4			91
ЗМ 3. Лідерство, комунікації, контроль та ефективність управління						
Тема 11.	14	2	2			12
Тема 12.	14					12
Тема 13.	13					13
Разом за ЗМ 3.	41	2	2			37
Разом за модулем 1	180	8	8			164
МОДУЛЬ 2. Курсова робота «Менеджмент» (2-й семестр)						
Розділ 1. Теоретичний	10	2	2			8
Розділ 2. Аналітичний	12					12
Розділ 3. Практичний	14					12
Разом за модулем 2 .	36		4			32

5. Теми семінарських занять
(семінарські заняття не передбачені навчальним планом)

6. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	2	3	4
Модуль 1. Менеджмент і адміністрування (Менеджмент) (2-й семестр)			
ЗМ 1. Теоретичні основи менеджменту			
1	ПЗ 1 Сутність, роль та методологічні основи менеджменту Обговорення основних питань. Доповіді	2	2
2	ПЗ 2. Історія розвитку менеджменту. Обговорення основних питань. Доповіді	2	
3	ПЗ 3 Закони, закономірності та принципи менеджменту Обговорення основних питань. Тести	2	
Разом за ЗМ 1		6	2
ЗМ 2. Функції та процеси менеджменту			
4	ПЗ 4 Функції та методи менеджменту. Обговорення основних питань. Ситуаційні задачі	2	2
5	ПЗ 5 Процес управління. Обговорення основних питань. Ситуаційні задачі	4	
6	ПЗ 6 Планування як загальна функція менеджменту Обговорення основних питань. Логічні вправи	2	
7	ПЗ 7 Організування як загальна функція менеджменту Обговорення основних питань. Завдання для розв'язку	2	2

Продовження таблиці

1	2	3	
8	ПЗ 8 Мотивування як загальна функція менеджменту Обговорення основних питань. Завдання	4	
9	ПЗ 9 Контролювання як загальна функція менеджменту Обговорення основних питань. Завдання	2	
10	ПЗ 10 Регулювання як загальна функція менеджменту Обговорення основних питань. Практичні завдання та вправи	2	
Разом за ЗМ 2		18	4
ЗМ 3. Лідерство, комунікації, контроль та ефективність управління			
11	ПЗ 11. Інформація і комунікації в менеджменті Обговорення основних питань. Завдання	4	2
12	ПЗ 12 Керівництво та лідерство Обговорення основних питань. Ситуаційні задачі	4	
13	ПЗ 13. Ефективність менеджменту. Методика розрахунку ефективності менеджменту	4	
Разом за ЗМ 3		12	2
Разом за Модулем 1.		36	8
МОДУЛЬ 2. Курсова робота «Менеджмент» (2-й семестр)			
1	Розділ 1. Теоретичний. Розглядання основних теоретичних основ менеджменту.	4	2
2	Розділ 2. Аналітичний.	6	
3	Розділ 3. Практичний . Розв'язання задач та завдань по курсу	8	2
Разом за Модулем 2.		18	4

7. Теми лабораторних занять (робочим планом не передбачені)

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	2	3	4
Модуль 1. Менеджмент і адміністрування (Менеджмент) (2-й семестр)			
ЗМ 1. Теоретичні основи менеджменту			
1	Сутність, роль та методологічні основи менеджменту Ситуаційна вправа «Бути успішним бізнесменом в Україні важко» Завдання для самостійної роботи «Портрет українського топ-менеджера»	6	12
2	Історія розвитку менеджменту Ситуаційна вправа	4	12
3	Закони, закономірності та принципи менеджменту Дати відповіді на питання	8	12

Продовження таблиці

1	2	3	4
Разом за ЗМ 1		18	36
ЗМ 2. Функції та процеси менеджменту			
4	Функції та методи менеджменту Дати відповіді на питання. Завдання для самостійної роботи	8	14
5	Процес управління Управлінські рішення. Завдання для самостійної роботи	8	12
6	Планування як загальна функція менеджменту Ситуаційно-розрахункове завдання «Вибір для Inkotour»	8	13
7	Організування як загальна функція менеджменту Завдання для самостійної роботи	10	13
8	Мотивування як загальна функція менеджменту Завдання для самостійної роботи	10	13
9	Контролювання як загальна функція менеджменту Теми рефератів	10	13
10	Регулювання як загальна функція менеджменту Завдання для самостійної роботи	10	13
Разом за ЗМ 2		64	91
ЗМ 3. Лідерство, комунікації, контроль та ефективність управління			
11	Інформація і комунікації в менеджменті Завдання для самостійної роботи	8	12
12	Керівництво та лідерство Аналітичне завдання «Визначення стилю керівництва»	8	12
13	Ефективність менеджменту Розрахункове завдання	10	13
Разом за ЗМ 3.		26	37
Разом по Модулю 1.		108	164
МОДУЛЬ 2. Курсова робота «Менеджмент» (2-й семестр)			
1	Розділ 1	4	8
2	Розділ 2	6	12
3	Розділ 3	8	12
Разом по Модулю 2.		18	32

9. Індивідуальні завдання

Виконання курсової роботи «Менеджмент» за індивідуальним варіантом завдання

№ з/п	Вид індивідуального завдання	Семестр	Найменування завдання	Обсяг завдання	Кількість годин
1	курсова робота	2-й (денна форма) 3-й (заочна форма)	Систематизація, закріплення та поглиблення знань отриманих під час вивчення курсу	25-30 стор.	36

10. Методи навчання

При викладанні дисципліни передбачено застосування активних і інтерактивних методів навчання – ділових ігор, тренінгів, розгляд ситуацій. Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але і високою ефективністю учбового процесу, який виявляється в: високій мотивації студентів; закріпленні теоретичних знань на практиці; підвищенні самосвідомості студентів; виробленню здатності ухвалювати самостійні рішення; виробленню здібності до колективних рішень; виробленню здібності до соціальної інтеграції; придбанні навичок вирішення конфліктів; розвитку здібності до компромісів.

11. Методи контролю

Опитування, захист курсової роботи, тестування, перевірка конспектів, диференційований залік.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота												Диф. залік	Сума
ЗМ 1.			ЗМ 2						ЗМ 3			30	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	
5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	5	5	5	
15			40						15				

Виконання курсової роботи

Хід виконання роботи			Оформлення та захист роботи			Сума
			Пояснювальн а записка	Презентація	Захист роботи	100
Розділ 1	Розділ 2	Розділ 3	10	10	20	
20	20	20				
60			40			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
1	2	3	4
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

1	2	3	4
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Шевченко В. С. Програма та робоча програма навчальної дисципліни «Менеджмент і адміністрування (Менеджмент)» (для студентів 1 курсу денної форми навчання та 2 курсу заочної форми навчання напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент») / В. С. Шевченко. — Х. : ХНУМГ, 2014. — 9 с.
2. Конспект лекцій з курсу «Менеджмент і адміністрування (Менеджмент)» (для студентів всіх форм навчання напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент») / В. С. Шевченко. — Х. : ХНУМГ, 2014. — 100 с.
3. Методичні вказівки до практичних занять та виконання самостійної та курсової роботи студентів з навчальної дисципліни «Менеджмент і адміністрування (Менеджмент)» (для студентів всіх форм напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент») / В. С. Шевченко. — Х. : ХНУМГ, 2014. — 40 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Гріфін Р. В., Основи менеджменту: Підручник. / Р. В. Гріфін, В. Яцура. — Львів : Бак, 2001. — 624 с.
2. Кузьмін О. Є. Основи менеджменту: підручник / О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник. — 2-е вид., випр., допов. — К.: Академвидав, 2007. — 464 с.
3. Кузьмін О. Є. Теоретичні та прикладні засади менеджменту: навч. посіб. / О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник. — 3-е вид., допов. і перероб. — Л. : Нац. Ун-т «Львів політехніка» (Ін фор.- видав. Центр «ІНТЕЛЕКТ+» Ін-ту післядипломної освіти); «Інтелект-захід», 2007. — 384 с.
4. Менеджмент: теорія і практика: навч. посіб. / А. А. Мазаракі, Г. Є. Мошок, Л. А. Гомба та ін.— К. : Атака, 2007. — 564 с.
5. Сердюк О. Д. Теорія та практика менеджменту. / О. Д. Сердюк. — К. : Професіонал, 2004. — 432 с.
6. Хміль Ф. І. Основи менеджменту. / Ф. І. Хміль. — К. : Академ-видав, 2003. — 608 с.

Допоміжна

1. Василенко В Теорія та практика розробки управлінських рішень: навч.посіб. / В. Василенко. — К. : ЦУЛ, 2002 — 420 с.
2. Виханский О. Менеджмент (3-е изд). / О. Виханский. — М. : Гардарики, 2002 — 528 с.

3. Завадський І. С. Менеджмент. / І. С. Завадський. – Т.2 – Вид.2. – К. : УФ/МБ, 2002. – 640 с.
4. Лафта Дж Менеджмент : учебник. / Дж. Лафта. – М. : Григорян А.Ф., 2002 – 264 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Цифровий репозиторій ХНАМГ – Режим доступу: <http://eprints.ksame.kharkiv.ua>
2. Офіційний сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>
3. Бібліотека економіста – Режим доступу: <http://www.library.if.ua/>
4. Дистанційний курс навчальної дисципліни «Менеджмент і адміністрування (Менеджмент)» (для студентів всіх форм навчання напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент») / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://cdo.kname.edu.ua/course/view.php?id=1032>